

Notitie

Rijkswaterstaat

Datum 3 april 2025

Onze ref. M43719561/1/20713843

[REDACTED]
[REDACTED]
E [REDACTED]@debrauw.com /
[REDACTED]@debrauw.com
T +31 2 [REDACTED]

Betreft: Mededingingsaspecten algemeenverbindendverklaring
Afwalbeheerbijdrageovereenkomst AEEA

Op verzoek van Stichting OPEN geven wij hierna ons oordeel over de mededingingsrechtelijke aspecten van de voorgenomen aanvraag per 1 januari 2026 tot algemeenverbindendverklaring op grond van de Wet milieubeheer ("**AVV**") van de conceptafvalbeheerbijdrageovereenkomst AEEA (hierna: de "**concept-ABBO**"). RWS heeft in haar e-mail van 28 februari 2025 om deze uiteenzetting verzocht. De concept-ABBO stuit naar ons oordeel niet op mededingingsrechtelijke bezwaren en is niet in strijd met artikel 6 van de Mededingingswet.

Op verzoek van Stichting OPEN is in 2021 de verplichting tot afdracht van een afvalbeheerbijdrage voor de collectieve invulling van de wettelijke uitgebreide productenverantwoordelijkheid ("**UPV**") van producenten van elektrische en elektronische apparatuur ("**EEA**") via Stichting OPEN door de (voormalig) Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat algemeen verbindend verklaard (*Stcrt.* 2021, 7385). Gedurende het aanvraagproces van deze eerdere AVV hebben wij reeds een uiteenzetting gegeven van de toenmalige ABBO bij brief van 12 juli 2020, die ook aan het AVV-dossier is toegevoegd. De ACM heeft bij e-mail van 7 december 2020 laten weten niet opportuun te achten verder in te gaan op de inhoudelijke aspecten van de toegezonden mededingingsanalyse.

Gevolg van de concept-ABBO is dat producenten van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur een (per soort apparatuur uniforme) afvalbeheerbijdrage (blijven) betalen. Deze kosten dienen zij op basis van op Europese richtlijnen gebaseerde nationale wetgeving – de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur – voor hun rekening te nemen. Deze kosten worden gemaakt om maatregelen te treffen die vanuit milieuoogpunt wenselijk zijn, maar die individuele producenten veelal niet en niet efficiënt kunnen treffen. De met de afvalbeheerbijdragen gemoeide kosten zijn voor iedere producent in relatie tot de totale kosten van hun

producten zodanig gering dat op voorhand duidelijk is dat deze kostenuniformering niet tot een verminderde concurrentie tussen producenten kan leiden. Bovendien kan iedere producent zelf beslissen of zij deze kosten doorberekenen aan de consument. Hierover worden in de concept-ABBO of anderszins geen afspraken gemaakt en geen informatie uitgewisseld door de producenten of Stichting OPEN. Van enige mededingingsbeperking is daarom geen sprake.

Het is sinds 1 augustus 2004 niet meer mogelijk om de ACM te verzoeken om zich formeel uit te spreken over de mededingingsrechtelijke toelaatbaarheid van de concept-ABBO. De ACM heeft voor die datum echter wel diverse keren geoordeeld over afvalbeheerbijdragen.¹ In die zaken stelde de ACM (toen: NMa) vast dat de kostenuniformering niet leidde tot een merkbare mededingingsbeperking. In haar Beleidsregel Toezicht ACM op duurzaamheidsafspraken d.d. 4 oktober 2023 heeft de ACM daarnaast nader richting gegeven over de beoordeling van duurzaamheidsinitiatieven waarbij ondernemingen samenwerken informeel te beoordelen. In dit kader wijzen wij op een recente samenwerking tussen producenten van koffiecapsules, waar de ACM informeel bevestigde dat een kostenuniformering in de vorm van een gezamenlijke investering in sorteermachines geen risico op prijsverhogingen of uitsluiting van concurrenten met zich meebracht.²

Wij wijzen erop dat deelname aan de collectieve afvalbeheerstructuur openstaat voor alle producenten. AVV krachtens de Wet milieubeheer worden zij ook alle gebonden aan de concept-ABBO. Van uitsluiting van enige marktpartij is derhalve per definitie geen sprake. Tegelijkertijd kunnen producenten wel een ontheffing krijgen via de Wet milieubeheer, indien in een alternatief gelijkwaardig systeem wordt voorzien. Hiermee wordt de vrijheid voor producenten om voor een ander (toekomstig) collectief te kiezen of hun eigen invulling te geven aan hun UPV-verplichtingen gewaarborgd.

Verder wijzen wij op het inkoopbeleid van Stichting OPEN, waaruit blijkt dat Stichting OPEN vanuit haar regiefunctie ten alle tijden op transparante en non-discriminatoire wijze diensten inkoopt bij de diverse spelers uit de afvalbeheerketen. Hierbij worden geen partijen op voorhand uitgesloten. Hierdoor wordt het risico op uitsluiting van spelers in de afvalbeheerketen beperkt.

In artikel 7 van de concept-ABBO is bovendien bepaald dat Stichting OPEN, de Beheersorganisatie en de bij de collectieve afvalbeheerstructuur betrokken organisaties alle van producenten afkomstige bedrijfsvertrouwelijke informatie vertrouwelijk dienen te behandelen en dat producenten geen inzage krijgen in elkaars opgaven, die worden gedaan om de hoogte van de verschuldigde afvalbeheerbijdragen te bepalen. Ook om

¹ Wij wijzen bijvoorbeeld op het NMa-besluit in zaak 2026/Auto Recycling Nederland II van 22 oktober 2001 en op het NMa-besluit in zaak 3007/Stichting Papier Recycling Nederland van 10 december 2003.

² Zaak ACM/24/189472 Informele beoordeling initiatief recycling koffiecapsules van 4 juli 2024.

deze reden is er geen aanleiding te twijfelen aan de mededingingsrechtelijke toelaatbaarheid van de concept-ABBO.

De Brauw Blackstone Westbroek N.V.

██████████
Advocaat

██████████
Advocaat